

Pakokaasupäästömittauksen poikkeusohje voimassa elokuun loppuun

OBD-ongelmia ratkottu tuloksellisesti

Katsastusasemilla on tämän vuoden alusta tehty autojen pakokaasupäästöjen puhdistusjärjestelmän eli ns. OBD⁽¹⁾-järjestelmän mittauksia määräaikaikatsastusten yhteydessä. Mittaus on pakollinen bensiinimoottorilla varustetuille M1- ja N1-luokan autoille, jotka on otettu käyttöön 1.1.2001 tai myöhemmin sekä niille vuonna 2000 käyttönottetuille autoille, jotka on varustettu OBD-järjestelmällä.

Mittauksissa esiintyi alkuvaiheessa runsaasti ongelmia. Suurin osa ongelmista johtui siitä, että kaikkia järjestelmän toimintavalmiuden osatestejä ei ollut suoritettu. Vaikeudet ovat usein olleet automallikohtaisia.

Puhdistusjärjestelmän testauksessa esiintyneiden vaikeuksien vuoksi AKE antoi tammikuussa katsastustoimipaikoille väliaikaiset ns. siirtymäajan toiminta-ohjeet. Siirtymäajaksi määriteltiin tammi-kesäkuu.

- Siirtymäaikana on aktiivisesti kerätty tietoa esiintyneistä ongelmista ja ratkottu niitä yhteistyössä automaahantuoijien ja mittalaittevalmistajien kanssa, kertoo yksikönpäällikkö **Hannu Pellikka**. Kerättyjen tietojen pohjalta on valmisteltu katsastusta varten uusi mittausohje. Uusi ohje tulee voimaan vasta 1.9., jotta katsastajien koulutus ja mittauslaitteiden päivitykset ehditään tehdä.

Autojen puhdistusjärjestelmissä ei juurikaan ole havaittu varsinaisia vikoja, vaan ongelmat ovat olleet suurimmaksi osaksi testilaitteen ohjelmistoon ja autojen omaan päästödiagnostiikkaan liittyviä. Siirtymäaikana OBD-testin arvosteluperusteet ovat olleet alkuperäistä lievempiä. Testissä havaitut todelliset viat ovat kuitenkin aina johtaneet katsastuksen hylkäykseen. OBD-testauksen lisäksi myös varsinaiset pakokaasupäästöt on mitattu ja arvosteltu normaalisti.

Uudessa ohjeessa haettu ratkaisuja eri ongelmiin

Syyskuun alussa voimaan astuvaan ohjeeseen on kirjattu vaihtoehtoja, joilla mahdollisia katsastuksen yhteydessä esiintyviä ongelmatilanteita voidaan ratkoa. Käytännössä OBD-päästömittauksissa on esiintynyt kolme merkittävää ongelmaa (osatestien suorittamattomuus, yhteysongelmat ja tilapäisten häiriöiden tallentuminen vikamuistiin).

Osatestit suorittamatta

Auton elektroninen valvontajärjestelmä suorittaa ajon aikana osatestejä, jotka alustavat järjestelmän toimintavalmiiseen tilaan. Mikäli osatestit puuttuvat, jää katsastusasemalla tehty testaustulos puutteelliseksi.

- 1) OBD-järjestelmä, On Board Diagnostic, on auton oma elektroninen laitteisto, joka valvoo auton pakokaasupäästöihin vaikuttavien komponenttien toimintaa ajon aikana.
 - Uudessa ohjeessa kerrotaan vaihtoehtoisia testausmenettelyjä siltä varalta, että katsastukseen tulee auto, jossa OBD-testissä ilmenee yhden tai useamman osatestin olevan suorittamatta, selvittää Pellikka. Tällaisessa tapauksessa vaihtoehtoina ovat lambda²-integraattorin signaalin vaihtelun tai lambda-jännitteen säädön tutkiminen OBD-testerillä tai lambda-arvon vaihtelun tarkastus päästömittauksella.

OBD-testerin ja auton välille ei muodostu tiedonsiirtoyhteyttä

Jatkossa OBD-testi voidaan hyväksyä, vaikka testilaitteen ja auton välille ei saataisi muodostettua tiedonsiirtoyhteyttä. Näissä tapauksissa asiakasta opastetaan sekä suullisesti että kirjallisesti selvittämään ensisijaisesti automaahantuojan kanssa, mistä yhteysongelma mahdollisesti johtuu. Asiakas saa mukaansa AKEn erillisen tiedotteen asiasta.

- Katsastaja raportoi kaikki katsastusasemalla havaitut yhteysongemat AKElle ja ne käsitellään automaahantuojojen ja testauslaitteiden edustajien välisissä säännöllisissä kokouksissa, joissa pyritään selvittämään ongelmien syyt, kertoo yksikönpäällikkö Pellikka.
- Kokouksissa käsitellään myös tarvittavat toimenpiteet kohdistamisineen ja seurantarpeineen. Ongelma voi toisinaan ratketa pelkästään järjestelmän päivittämisellä, painottaa Pellikka.

Vikakoodien hylkäyksestä sallittavat poikkeukset

OBD-järjestelmän erilaisista toteutuksista johtuen, joidenkin autojen katsastuksessa luettavaan vikamuistiin tallentuvat myös pienet tilapäiset häiriöt. Kyseisille automalleille voidaan maahantuojojen hakemuksesta myöntää poikkeuslupa vikakoodien arvosteluun. Tällöin autojen vikamuistista arvostellaan vain sellaiset maahantuojan ilmoittamat päästöihin vaikuttavissa komponenteissa havaitut viat, jotka ilmetessään ovat aluksi myös sytyttäneet vikamerkkivalon. Muiden autojen kohdalla yksikin vikamuistiin tallentunut vika aiheuttaa auton hylkäyksen määräaikaikatsastuksessa.

Lisätietoja:

Yksikönpäällikkö Hannu Pellikka, puh. (09) 6185 3530 (tavoitettavissa 9.7.2004 saakka)

Ylitarkastaja Sami Peuranen, puh. (09) 6185 3519 (tavoitettavissa 19.7.alkaen)

AKEn viestintä: viestintäpäällikkö Rea Miettinen, puh. (09) 6185 3204, 050 595 2601.

Pressmeddelanden på svenska kan frågas efter från informationenheten, tel. (09) 6185 3204.

Det kan man också hitta följande vardag på AKEs internet-sidor, www.ake.fi.

- 2) Polttoaineen ja ilman suhde ilmaistaan lambda-arvona, jonka mittauksella voidaan selvittää onko seossuhde oikea. Oikealla seossuhteella on katalysaattorin tehokkaan toiminnan kannalta oleellinen merkitys.